

# МАЛИ ПОДСЕТНИК

## Из биографије "АРХИМЕДЕСА" 51 година Математичког друштва "Архимедес"

"Архимедес" је основан 1. октобра 1973. године (као Клуб младих математичара). Стручно друштво у области образовања и васпитања. Има "радни стаж" **51 година** и наставља да ради. Радио је на просторима бивше Југославије и садашње Републике Србије, највише у Београду.

**Активности у свим секторима унапређивања математичког образовања младих генерација** (које чине *осмишљен систем*): школе младих математичара (стална, летња, зимска, дописна) и специјализовани практикуми, рачунарски курсеви, популаризација математике и науке уопште (математичке приредбе и квизови, научно-популарна предавања, изложбе, конкурси), математичка такмичења (екипна првенства школа Србије у математици-математички турнири, национално математичко такмичење "Мислиша", дописна математичка олимпијада и интернет математичка олимпијада, Међународни математички турнир градова (учешће Београда), стручно усавршавање наставника (стручне трибине, специјализовани семинари, практикуми и други стручни скупови), библиотека (општа знања, математика, рачунарство), издавачка делатност (стварање и издавање приручне математичке литературе за ученике и наставнике), остали послови и одговарајућа документација. Иако ради за „опште добро“, нема одговарајућу подршку државе.

**Неке стручне иновације** први је осмислио и практично реализовао "Архимедес" (нови видови образовно-васпитног рада, нови типови задатака и "алата" у настави, нови видови такмичења, нови облици стручних скупова и др.). Данас их и други широко примењују. Неке има само „Архимедес“.

**Јединствено стручно удружење** код нас по томе што највећи део стручних, техничких и других послова обављају стручњаци-ентузијастичари (без накнаде), али веома систематично и професионално.

**Признања:** „Архимедес“ је добио **СВЕТОСАВСКУ НАГРАДУ** Министарства просвете за 2008. годину и **Изузетну ВУКОВУ НАГРАДУ** КПЗ Србије за 2022. годину.

*„Архимедес“ је чудо у нашем времену и узор другима* (написао је један универзитетски професор).

**Неки конкретни резултати су готово невероватни:**

- **34.110** чланова-љубитеља математике (од тога **2080** наставника и других одраслих);
- **49.065** ученика у математичким школама и рачунар. школама са **89.200** одржаних часова (сви нивои: старији предшколци, сви разреди ОШ и СШ); од тога **33.290** ученика сталне школе (АШММ), **11.293** ученика у **130** летњих и зимских школа и **4.480** ученика у осталим курсевима (рачунар. курсеви, практикум, градска секција);
- **6.710** ученика дописне математичке школе;
- **89** научно-популарних предавања и **252** "математичке" приредбе (мат. квизови, посела, изложбе, конкурси и др.) са преко **28.000** присутних, преко **200** прилога у листовима за ученике и у јавним гласилима;
- **5.559** екипа на **94** математичка турнира (екипне олимпијаде школа) са **25.393** такмичара;
- **745.992** учесника на математичком такмичењу "Мислиша" током 19 година;
- **40.403** ученика на другим матем. такмичењима (18 дописних и 14 интернет олимпијада);
- **26** учешћа Београда (**755** ученика) на Међународном математичком турниру градова (учествује преко 100 градова широм света), укључујући и **21** летњу конференцију-финале Турнира градова (**94** ученика из Србије, од тога **75** из Београда);
- **2.218** предавања на **1.214** семинара и других струч. скупова са **83.316** присутних настав.
- библиотека са **27.110** књига и **5.655** примерака часописа (на услузи свима);
- објављено **470** наслова разних приручних публикација за ученике и наставнике у тиражу **2,574.500** примерака (највећи избор приручне математичке литературе за све узрасте), само у едицији „Материјали за младе математичаре“ – 246 наслова.

**Успеси "Архимедесоваца"** – полазника "Архимедесових" школа и специјализованих курсева:

- носиоци награда на математичким такмичењима свих врста и нивоа;
- око **80%** свих медаља на међународним математичким такмичењима средњошколаца (током 29 година) освојили су "Архимедесовци".

*Много и да се само наброји! Међутим, то је све и урађено и то врло професионално.*

**Публицитет у медијима:** неадекватан значају онога што "Архимедес" ради и постиже, а током последњих двадесетак година тај публицитет је сасвим спорадичан.

**Извор података:** Службена документација и сајт "Архимедеса": [www.arhimedes.rs](http://www.arhimedes.rs)

Стање: 31.08.2024.

*Добро дошли у „Архимедес“!*

МД "АРХИМЕДЕС"

*Молимо, окрените!*

**1. октобар – Дан „Архимедеса“**

## Неки познати млади "Архимедесовци"

Од многих успешних "Архимедесоваца", првенствено ученика "Архимедсове" школе младих математичара (иначе, углавном, редовних ученика Математичке гимназије у Београду), поменимо само неке, приближно хронолошки (1973–2023):

**Никола Миљковић** (носилац награда на свим нивоима математичких такмичења, за две године завршио студије математике и електротехнике, отишао у Америку); **Мирјана Спасојевић** (вишеструки победник на некадашњим савезним математичким такмичењима, окитила се и медаљама на Међународној математичкој олимпијади, за две године дипломирала на Математичком факултету у Београду, сада ради у Лондону); **Милош Арсеновић** (докторирао на Универзитету у Берклију, сада професор Математичког факултета у Београду и стални сарадник "Архимедеса"), **Младен Деспић** (дипломирао и докторирао на Универзитету у Берклију и тамо остао); **Ранко Лазић** (оксфордски геније, у "Архимедесовој" школи био од четвртог разреда основне школе до одласка у Енглеску 1991. године после другог разреда Математичке гимназије, носилац награда на савезним и међународним такмичењима из математике и рачунарства, докторирао на Универзитету у Оксфорду и сада је професор на Универзитету у Варвику (Енглеска).

Ту су и веома успешни "Архимедесовци" из последње деценије прошлог века: **Ђорђе Милићевић**, **Марко Стошић**, **Јелена Спасојевић**, **Душан Ђукић**, **Иван Матић**, **Никола Петровић**, власници многих медаља са математичких такмичења свих нивоа, сада дипломирани математичари, скоро сви су на раду у иностранству на престижним универзитетима или институтима; а затим и "Архимедесови" олимпијци с почетка овог века: **Владимир Лазић**, **Татјана Симчевић**, **Миљивоје Лукић**, **Милан Новаковић**, **Александар Пејчев**, **Марко Радовановић** и други. Касније, њиховим стопама пошли су **Урош Рајковић**, **Ђорђе Баралић**, **Игор Кабиљо**, као и "Архимедесовци" из новијег времена (последњих 10-20 година), власници медаља са међународних математичких олимпијада (ИМО, БМО, ЈБМО, ММТГ): **Марија Јелић**, **Милош Ђорић**, **Јелена Марковић**, **Лука Милићевић**, **Душан Милијанчевић**, **Михаило Цекић**, **Вукашин Стојисављевић**, **Стеван Гајовић**, **Александар Васиљковић**, **Матија Миловић**, **Филип Живановић**, **Иван Танасијевић**, **Лука Вукелић**, **Теодор фон Бург**, **Душан Дробњак**, **Огњен Ивковић**, **Богдана Јелић**, **Јелена Тришовић**, **Павле Мартиновић**, **Алекса Милојевић**, **Игор Медведев**, **Марко Медведев**, **Огњен Тошић**, **Иван Пешић**, **Лазар Корсић**, **Милош Милићев**, **Ирина Ђанковић**, **Милица Вугделић**, **Добрица Јовановић**, **Страхиња Гвоздић**, **Владимир Виктор Мирјанић**, **Ања Милошевић**, **Миља Јовановић**, **Злата Стефановић**, **Невена Стојковић**, **Александар Ђузовић**, **Милан Гелић**, **Нина Шушић**, **Матеја Вукелић**.

Као што се види, међу њима је и **Теодор фон Бург**, свакако најуспешнији наш такмичар у историји математичких такмичења, још од почетка надарено дете, који је прве математичке кораке чинио управо у "Архимедесовој" школи младих математичара (као предшколац, онда у 1–5. раз. ОШ), а касније је, као ученик Математичке гимназије, био у "Архимедесовој" *Олимпијској групи* и преко "Архимедеса" учествовао на три финала (Летње конференције) Међународног математичког Турнира градова и освојио највиша признања, а о хрпи медаља на бројним другим такмичењима свих нивоа и да не говоримо.

Додајмо да су и "**седам величанствених**" – Душан Милијанчевић (МИТ у САД) и још шесторица који су недавно завршили студије у Кембриџу (Лука Милићевић, Никола Мркшић, Александар Васиљковић, Михајло Цекић, Душан Перовић, Огњен Ивковић) – такође били у "Архимедесовој" школи и по неколико година (неки и 7–10 година). По свему судећи, они су најбоља генерација коју је Математичка гимназија икада имала (чак из истог одељења), уз то "**Архимедесовци**".

• Свакако треба истаћи да су скоро сви поменути и многи други успешни "Архимедесовци" били редовни ученици Математичке гимназије у Београду, али су и пре уписа у ту престижну школу или друге средње школе, али и као њихови редовни ученици, по неколико година, **додатно похађали и "Архимедесову" школу (неки и читавих 10–12 година) и ту свакако доста научили**. Многи су такође били и у „Архимедесовим“ летњим и зимским школама (и по неколико пута), а током узастопне 22 године њих 75 је учествовало на финалу Међународног математичког Турнира градова – на терет „Архимедеса“ (75% трошкова, 100% током последњих 5 година).

Међутим, **допринос "Архимедеса"** свим поменутих успесима ученика, по правилу, у њиховој школи и јавности (у медијима и Министарству просвете) **увек се прећуткивао** (преко четири деценије) и приписивао искључиво матичној школи. **И сада је тако**.

Без претеривања се може рећи да је "Архимедес" својеврсни расадник младих успешних љубитеља математике, који су постали и постају познати математичари, инжењери или стручњаци у разним областима (разасути широм света). Наравно, одатле не би требало извести закључак да је за њихов успех заслужан само "Архимедес", али је несумњиво да је **његов допринос веома значајан**.